

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODATU VREDNOST

Član 1.

U Zakonu o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS”, br. 84/04, 86/04-isppravka, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-dr. zakon, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19 i 153/20), u članu 10a stav 2. posle reči: „iz člana 9. stav 1. ovog zakona” dodaju se zapeta i reči: „promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima”.

Član 2.

U članu 14. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. tačka 4) ovog člana, kod prometa električne energije na koji se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, promet električne energije nastaje danom izdavanja računa.”.

Član 3.

U članu 15. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, usluga preuzimanja električne energije u energetski sistem na koju se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, smatra se pruženom danom izdavanja računa.”.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

U dosadašnjem stavu 4, koji postaje stav 5, reči: „stava 3.” zamenjuju se rečima: „stava 4.”.

Član 4.

U članu 17. posle stava 6. dodaju se novi st. 7. i 8, koji glase:

„Tržišnom vrednošću iz st. 5. i 6. ovog člana, a u smislu ovog zakona, smatra se ukupni iznos koji bi kupac dobara, odnosno primalac usluga platio u trenutku prometa dobara, odnosno usluga nezavisnom dobavljaču za promet u Republici.

Ako se za konkretna dobra, odnosno usluge ne može utvrditi tržišna vrednost, tržišna vrednost utvrđuje se za slična dobra ili usluge, a ako se tržišna vrednost ne može utvrditi ni za slična dobra, odnosno usluge, tržišnom vrednošću smatra se:

1) za promet dobara, iznos koji nije niži od nabavne cene tih ili sličnih dobara, a ako je ta cena nepoznata, ukupan iznos utvrđenih troškova u trenutku isporuke;

2) za promet usluga, iznos koji nije niži od ukupnog iznosa utvrđenih troškova pružanja usluge koje snosi poreski obveznik.”.

Dosadašnji stav 7. postaje stav 9.

Član 5.

Posle člana 17. dodaju se čl. 17a, 17b i 17v, koji glase:

„Član 17a

Osnovica za promet dobara, odnosno usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer je naknada plaćena za višenamenski vrednosni vaučer, a ako nema informacija o toj naknadi, osnovica je novčana vrednost navedena na samom višenamenskom vrednosnom vaučeru ili u povezanoj dokumentaciji, bez PDV koji se odnosi na isporučena dobra, odnosno pružene usluge.

Član 17b

Kod prometa dobara, odnosno usluga između lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ovog zakona, uz naknadu koja je niža od tržišne vrednosti, kod kojeg sticalac nema pravo na odbitak prethodnog poreza u potpunosti, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara, odnosno usluga, bez PDV.

Povezanim licima u smislu ovog zakona smatraju se povezana lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, lica kod kojih postoje porodične ili druge lične veze, upravljačke, vlasničke, članske, finansijske ili pravne veze, uključujući odnos između poslodavca i zaposlenog, odnosno članova porodičnog domaćinstva zaposlenog određenog shodno članu 56a stav 6. ovog zakona.

Član 17v

Osnovica za promet električne energije koji vrši obveznik PDV snabdevač kupcu proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora energije je iznos naknade za utrošenu električnu energiju utvrđen u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije, bez PDV.”.

Član 6.

U članu 28. posle stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6, koji glase:

„Računom iz stava 2. tačka 1) ovog člana smatra se elektronska faktura koja je prihvaćena, odnosno za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronsko fakturisanje.

Ako je elektronska faktura iz stava 5. ovog člana prihvaćena najkasnije do isteka roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je nastala poreska obaveza u skladu sa ovim zakonom, obveznik može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza najranije za poreski period u kojem je poreska obaveza nastala, nezavisno od toga da li je elektronska faktura izdata na dan nastanka poreske obaveze ili posle tog dana.”.

Dosadašnji st. 5. i 6. postaju st. 7. i 8.

Član 7.

U članu 51a stav 1. reč: „pismeno” zamenjuje se rečima: „u elektronskom obliku”, a reč: „nadležni” briše se.

U stavu 2. reči: „nadležnom poreskom organu” zamenjuju se rečima: „poreskom organu u elektronskom obliku”.

Član 8.

U članu 56a stav 2. tačka 1) posle reči: „u svojini” dodaju se zapeta i reči: „zajedničkoj svojini”.

U stavu 4. posle reči: „u svojini” dodaju se zapeta i reči: „zajedničkoj svojini”.

Član 9.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2023. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, poreski sistem i finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

• Problemi koje ovaj zakon treba da reši, odnosno ciljevi koji se ovim zakonom postižu

Osnovni razlozi za donošenje ovog zakona, problemi koje bi ovaj zakon trebalo da reši, odnosno ciljevi koji se ovim zakonom postižu su usaglašavanje sa drugim zakonima Republike Srbije u kontekstu obezbeđivanja nesmetane primene zakona kojim se uređuje porez na dodatu vrednost (u daljem tekstu: ZPDV), usaglašavanje sa propisima Evropske unije koji uređuju oblast oporezivanja potrošnje PDV, pre svega sa Direktivom Saveta 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost (u daljem tekstu: propisi EU), pospešivanje privredne aktivnosti, kao i unapređenje poslovnog ambijenta određenih učesnika na tržištu Republike Srbije.

U cilju usaglašavanja sa Zakonom o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 44/21 i 129/21 – u daljem tekstu: ZEF) u smislu obezbeđivanja nesmetane primene ZPDV po pitanju prava na odbitak prethodnog poreza obveznika PDV – primaoca elektronske fakture i, istovremeno, zadržavanja usklađenosti sa članom 167. Direktive Saveta 2006/112/EZ, predlaže se da u slučaju kada je račun (elektronska faktura), na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza, izdat najkasnije do isteka roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je nastala poreska obaveza (obaveza obračunavanja PDV) u skladu sa ZPDV, obveznik može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza najranije za poreski period u kojem je poreska obaveza nastala. Primera radi, ako je promet usluga izvršen dana 31. januara 2023. godine, a elektronska faktura izdata dana 3. februara 2023. godine, obveznik PDV za kojeg je poreski period kalendarski mesec, što znači da je taj obveznik PDV dužan da podnese poresku prijavu za poreski period januar 2023. godine najkasnije 15. februara 2023. godine, mogao bi najranije da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza za poreski period januar 2023. godine, nezavisno od toga što je elektronska faktura izdata u sledećem poreskom periodu. Takođe, predlaže se da se računom na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza smatra elektronska faktura koja je prihvaćena, odnosno za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa ZEF, što ima za cilj otklanjanje eventualnih nedoumica u vezi sa pravom na odbitak prethodnog poreza na osnovu tih računa – elektronskih faktura.

Pored toga, predlaže se da se uslov za ostvarivanje prava na refundaciju PDV kupca prvog stana, koji se odnosi na svojinu, odnosno susvojину kupca prvog stana na stanu u Republici Srbiji u periodu od 1. jula 2006. godine do dana overe ugovora o kupoprodaji na osnovu kojeg stiče prvi stan, u smislu da u ovom periodu nije imao svojinu, odnosno susvojину na stanu, uskladi sa Zakonom o postupku upisa u katastar nepokretnosti i vodova („Službeni glasnik RS”, br. 41/18, 95/18, 31/19 i 15/20) tako što bi se ovaj uslov odnosio i na zajedničku svojinu.

Najznačajnija rešenja predložena u cilju daljeg usaglašavanja sa propisima EU odnose se na propisivanje posebne poreske osnovice za promet dobara i usluga

koji se vrši između lica koja se smatraju povezanim licima (kod kojeg sticalac nema pravo na odbitak prethodnog poreza u potpunosti), poreske osnovice za promet dobara i usluga koji se vrši u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer i definisanje tržišne vrednosti dobara i usluga u kontekstu određivanja poreske osnovice.

Naime, osnovicu za promet dobara i usluga koji se vrši uz naknadu čini ukupan iznos naknade (u novcu, stvarima ili uslugama) koju obveznik prima ili treba da primi za isporučena dobra ili pružene usluge od primaoca dobara ili usluga ili trećeg lica (uključujući subvencije), u koju nije uključen PDV.

Kod prometa između lica koja se smatraju povezanim licima događa se da se naknada opredeli u iznosu nižem od tržišne vrednosti dobra ili usluge čiji se promet vrši. Navedeno postupanje nema efekat po osnovu PDV ako sticalac ima pravo da obračunati PDV u potpunosti odbije kao prethodni porez. Međutim, ako sticalac nema pravo da obračunati PDV u potpunosti odbije kao prethodni porez, tada dolazi do neopravdanog umanjenja prihoda po osnovu PDV, s obzirom na to da je PDV obračunat na osnovicu koja nije opredeljena u skladu sa tržišnim uslovima. Primera radi, ako maloprodajna cena televizora iznosi 60.000 dinara (osnovica - 50.000 i PDV - 10.000), a obveznik PDV – maloprodavac proda taj televizor zaposlenom po ceni od 48.000 dinara (osnovica - 40.000 i PDV - 8.000), u tom slučaju dolazi do umanjenja osnovice i obračunatog PDV, a samim tim i do umanjenja prihoda po osnovu PDV u iznosu od 2.000 dinara. S tim u vezi, predlaže se da kod prometa između lica koja se smatraju povezanim licima osnovicu čini tržišna vrednost dobra ili usluge, bez PDV, definisanje tržišne vrednosti dobara i usluga, kao i da se tim licima smatraju povezana lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, lica kod kojih postoje porodične ili druge lične veze, upravljačke, vlasničke, članske, finansijske ili pravne veze, uključujući odnos između poslodavca i zaposlenog, odnosno članova porodičnog domaćinstva.

Kada je reč o osnovici za obračunavanje PDV za promet dobara, odnosno usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer (vrednosni vaučer kod kojeg u trenutku izdavanja, između ostalog, nije poznat iznos PDV koji se obračunava i plaća za dobra i usluge koji se mogu steći u zamenu za taj vaučer) predlaže se da se osnovicom smatra naknada plaćena za višenamenski vrednosni vaučer, a ako nema informacija o toj naknadi, da je osnovica novčana vrednost navedena na samom višenamenskom vrednosnom vaučeru ili u povezanoj dokumentaciji, bez PDV koji se odnosi na isporučena dobra, odnosno pružene usluge. Naime, nezavisno od toga što u dosadašnjoj praksi nije primećeno nerazumevanje po pitanju utvrđivanja osnovice za obračunavanje PDV za promet dobara i usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer, predloženim rešenjem vrši se dalje usklađivanje sa propisima EU i otklanja svaka potencijalna mogućnost neadekvatne primene propisa.

U cilju pospešivanja privredne aktivnosti u Republici Srbiji, koja se odnosi na poslovanje postojećih i formiranje novih logističkih centara, čija je prevashodna funkcija da se optimizuje i organizuje racionalno kretanje dobara i pratećih aktivnosti (prevoz, skladištenje, pakovanje, utovar, pretovar, istovar i dr.) kako bi se postigla što veća efikasnost i smanjenje troškova, predlaže se da strana lica nemaju obavezu da odrede poreskog punomoćnika i evidentiraju se u sistem PDV Republike Srbije za promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima. S obzirom na to da je navedeni promet dobara oslobođen PDV sa pravom na odbitak prethodnog poreza, ukidanje obaveze određivanja poreskog punomoćnika za taj promet ne dovodi do potencijalnog smanjenja prihoda po osnovu PDV, ali dovodi do mogućeg povećanja prihoda po osnovu direktnih poreza – poreza na dohodak građana i poreza na dobit pravnih lica.

Pored toga, u cilju pospešivanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, čime se doprinosi zaštiti životne sredine i povećanju energetske stabilnosti u Republici Srbiji, predlaže se da osnovicu za promet električne energije, koji vrši obveznik PDV-slabdevač kupcu-proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora energije, čini iznos naknade za utrošenu električnu energiju utvrđen

u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije, bez PDV. Naime, u periodu energetske krize potrebno je stvoriti uslove za stimulaciju kupaca-proizvođača, pre svega građana, da proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora energije. Na taj način smanjuje se potreba za proizvodnjom električne energije od strane JP „Elektroprivreda Srbije”, odnosno potreba za uvozom električne energije.

U cilju unapređenja poslovnog ambijenta učesnika na tržištu Republike Srbije koji vrše promet električne energije za dalju prodaju preko prenosne mreže, odnosno promet usluga preuzimanja električne energije u energetske sistem, na koji se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, predlaže se da promet električne energije i promet usluge preuzimanja električne energije nastaje danom izdavanja računa.

• *Razmatrane mogućnosti da se problemi reše i bez donošenja ovog zakona*

Nisu razmatrane mogućnosti da se ciljevi koje ovaj zakon treba da postigne ostvare bez njegovog donošenja, imajući u vidu da je reč o elementima sistema oporezivanja koji se, saglasno odredbi člana 15. st. 2. i 3. Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-ispravka, 108/13, 142/14, 68/15-dr. zakon, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21 i 118/21-dr. zakon) uređuju poreskim zakonom. S tim u vezi, izmene i dopune tih elemenata ne mogu se rešiti donošenjem podzakonskih akata, odnosno preduzimanjem drugih mera u okviru poslova državne uprave.

• *Zašto je donošenje ovog zakona najbolji način za rešavanje problema*

Donošenje ovog zakona najbolji je način za rešavanje problema, iz razloga što je reč o zakonskoj materiji, koju je jedino moguće menjati odgovarajućim izmenama važećeg zakona.

Pored toga, uređivanjem poreskopravne materije ovim zakonom daje se doprinos pravnoj sigurnosti i ujedno obezbeđuje transparentnost u vođenju poreske politike. Naime, zakon je opšti pravni akt koji se objavljuje i koji stvara jednaka prava i obaveze za sve subjekte koji se nađu u istoj poreskopravnoj situaciji, čime se postiže transparentnost u njegovoj primeni.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uz član 1.

Prema postojećem zakonskom rešenju, strano lice koje u Republici Srbiji vrši promet dobara i usluga za koji postoji obaveza obračunavanja PDV, odnosno promet dobara i usluga za koji je propisano poresko oslobođenje sa pravom na odbitak prethodnog poreza u skladu sa ovim zakonom dužno je da odredi poreskog punomoćnika i da se evidentira za obavezu plaćanja PDV, nezavisno od iznosa tog prometa u prethodnih 12 meseci, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Međutim, ako strano lice vrši navedeni promet isključivo obveznicima PDV, odnosno licima iz člana 9. stav 1. ovog zakona, kao i promet usluga prevoza putnika autobusima za koje se kao osnovica za obračunavanje PDV utvrđuje prosečna naknada prevoza za svaki pojedinačni prevoz, nije dužno da u Republici Srbiji odredi poreskog punomoćnika i da se evidentira za obavezu plaćanja PDV.

Pored navedenog izuzimanja od obaveze određivanja poreskog punomoćnika i evidentiranja za obavezu plaćanja PDV, ovim zakonom predlaže se izuzimanje od navedenih obaveza i po osnovu prometa dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima.

Uz član 2.

Predlaže se da promet električne energije čija se isporuka vrši preko prenosne mreže licu koje je električnu energiju nabavilo radi dalje prodaje, na koji (promet) se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, što znači da je reč o trgovini električne energije između obveznika PDV – operatora prenosnog sistema i drugog lica sa sedištem u inostranstvu, nastaje danom izdavanja računa, a ne danom utvrđivanja stanja u cilju obračuna isporuke.

Naime, kako utvrđivanje stanja električne energije u cilju obračuna isporuke, tj. prometa električne energije koji vrši obveznik PDV - operator prenosnog sistema (promet na koji se ne obračunava PDV) i prometa koji je izvršen obvezniku PDV - operatoru prenosnog sistema (za koji je obveznik PDV – operator prenosnog sistema poreski dužnik, kao primalac, što znači da ima obavezu obračunavanja PDV), ne vrši obveznik PDV - operator prenosnog sistema, već drugo lice (konkretno centralni entitet - Joint Allocation Office sa sedištem u Luksemburgu) u skladu sa pravilima relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema, obveznik PDV – operator prenosnog sistema na dan utvrđivanja stanja električne energije ne raspolaže podacima na osnovu kojih treba da obračuna PDV za promet električne energije koji mu je izvršen, u svojstvu poreskog dužnika – primaoca električne energije, već tim podacima raspolaže po isteku roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je promet izvršen. Po dobijanju relevantnih podataka obveznik PDV - operator prenosnog sistema vrši korekciju obračunatog PDV. S tim u vezi, predlaže se da se u navedenoj situaciji danom prometa električne energije smatra dan izdavanja računa za taj promet.

Uz član 3.

Predlaže se da se usluga preuzimanja električne energije u energetske sistem na koju se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, smatra pruženom danom izdavanja računa, s obzirom na to da obveznik PDV - operator prenosnog sistema ne raspolaže podacima o navedenoj usluzi dok te podatke ne dobije od centralnog entiteta - Joint Allocation Office sa sedištem u Luksemburgu.

Uz član 4.

Predlaže se definisanje tržišne vrednosti dobara, odnosno usluga za svrhu određivanja osnovice za obračunavanje PDV.

Naime, prema postojećem zakonskom rešenju, ako se naknada ili deo naknade ne ostvaruju u novcu, već u obliku prometa dobara i usluga, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV. Pored toga, kod prometa dobara ili usluga, koje čine ulog u privredno društvo, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV. S obzirom na to da je tržišna vrednost osnovni element za utvrđivanje osnovice za obračunavanje PDV kod navedenih prometa, potrebno je bliže definisati šta se smatra tržišnom vrednošću dobara, odnosno usluga u različitim situacijama (npr. ako postoje, odnosno ne postoje slična dobra ili usluge).

U vezi sa navedenim, predlaže se da se tržišnom vrednošću smatra ukupni iznos koji bi kupac dobara, odnosno primalac usluga platio u trenutku prometa dobara, odnosno usluga nezavisnom dobavljaču za promet u Republici Srbiji. Ako se za konkretna dobra, odnosno usluge ne može utvrditi tržišna vrednost, predlaže se da se tržišna vrednost utvrđuje za slična dobra ili usluge, a ako se ne može utvrditi ni za slična dobra, odnosno usluge, da se tržišnom vrednošću smatra:

- za promet dobara, iznos koji nije niži od nabavne cene tih ili sličnih dobara, a ako je ta cena nepoznata, ukupan iznos utvrđenih troškova u trenutku isporuke;

- za promet usluga, iznos koji nije niži od ukupnog iznosa utvrđenih troškova pružanja usluge koje snosi poreski obveznik.

Bližim uređivanjem tržišne vrednosti dobara, odnosno usluga obezbeđuje se adekvatna primena propisanih zakonskih rešenja.

Uz član 5.

Višenamenski vrednosni vaučer je vrednosni vaučer kod kojeg u trenutku izdavanja, između ostalog, nije poznat iznos PDV koji se obračunava i plaća za dobra i usluge koji se mogu steći u zamenu za taj vaučer (npr. mogu se steći dobra čiji se promet oporezuje po različitim poreskim stopama). Prilikom prenosa višenamenskog vrednosnog vaučera ne dolazi do nastanka obaveze obračunavanja PDV, već do ove obaveze dolazi kada se izvrši stvarna isporuka dobara, odnosno pružanje usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer. S tim u vezi, predlaže se da je osnovica za promet dobara, odnosno usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer naknada plaćena za višenamenski vrednosni vaučer, a ako nema informacija o toj naknadi, da je osnovica novčana vrednost navedena na samom višenamenskom vrednosnom vaučeru ili u povezanoj dokumentaciji, bez PDV koji se odnosi na isporučena dobra, odnosno pružene usluge.

Pored toga, predlaže se da kod prometa dobara, odnosno usluga između lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ovog zakona, osnovicu čini tržišna vrednost dobra ili usluge, bez PDV, kao i da se tim licima smatraju povezana lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, lica kod kojih postoje porodične ili druge lične veze, upravljačke, vlasničke, članske, finansijske ili pravne veze, uključujući odnos između poslodavca i zaposlenog, odnosno članova porodičnog domaćinstva definisanog ZPDV za svrhu ostvarivanja prava na refundaciju PDV kupca prvog stana.

Takođe, predlaže se da osnovicu za promet električne energije, koji vrši obveznik PDV snabdevač kupcu proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora energije, čini iznos naknade za utrošenu električnu energiju utvrđen u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije, bez PDV.

Uz član 6.

Predlaže se da se računom na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza smatra elektronska faktura koja je prihvaćena, odnosno za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa ZEF, kao i da u slučaju kada je račun (elektronska faktura), na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza, izdat najkasnije do isteka roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je nastala poreska obaveza (obaveza obračunavanja PDV) u skladu sa ZPDV, obveznik PDV može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza najranije za poreski period u kojem je poreska obaveza nastala. Primera radi, ako je promet usluga izvršen dana 31. januara 2023. godine, a elektronska faktura izdata dana 3. februara 2023. godine, obveznik PDV za kojeg je poreski period kalendarski mesec, što znači da je taj obveznik PDV dužan da podnese poresku prijavu za poreski period januar 2023. godine najkasnije 15. februara 2023. godine, mogao bi najranije da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza za poreski period januar 2023. godine, nezavisno od toga što je elektronska faktura izdata u sledećem poreskom periodu, uz pretpostavku da su ispunjeni svi propisani uslovi.

Uz član 7.

Prema postojećem zakonskom rešenju, obveznik je dužan da u pisanoj formi dostavi određena obaveštenja poreskom organu. Reč je o obaveštenju koje se odnosi na izmenu podataka iz evidencione prijave koji su od značaja za obračunavanje i plaćanje PDV (podaci o identifikaciji podnosioca evidencione prijave, iznosu ukupnog prometa, bez PDV, i podaci o poreskom punomoćniku), obaveštenju o licu koje nije evidentirano za obavezu plaćanja PDV, a koje mu je od 1. januara do

isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda u Republici Srbiji izvršilo promet sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa tim dobrima i iznosu tog prometa, kao i obaveštenju o poljoprivredniku koji nije evidentiran za obavezu plaćanja PDV, a koji mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda izvršio promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga i iznosu tog prometa.

U vezi sa navedenim, predlaže se da se obaveštenja dostavljaju poreskom organu u elektronskom obliku.

Uz član 8.

Prema postojećem zakonskom rešenju, kupac prvog stana može da ostvari refundaciju PDV po osnovu kupovine prvog stana pod određenim uslovima. Jedan od uslova je da od 1. jula 2006. godine do dana overe ugovora o kupoprodaji na osnovu kojeg stiže prvi stan nije imao u svojini, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike. Pravo na refundaciju PDV može se ostvariti za stan čija površina za kupca prvog stana iznosi do 40 m², a za članove njegovog porodičnog domaćinstva do 15 m² po svakom članu koji nije imao u svojini, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike Srbije od 1. jula 2006. godine do dana overe ugovora o kupoprodaji, a za vlasnički udeo na stanu do površine srazmerne vlasničkom udelu u odnosu na površinu do 40 m², odnosno do 15 m².

S obzirom na to da se, u skladu sa Zakonom o postupku upisa u katastar nepokretnosti i vodova („Službeni glasnik RS”, br. 41/18, 95/18, 31/19 i 15/20), pravo svojine na nepokretnosti upisuje kao svojina, susvojina i zajednička svojina, predlaže se usklađivanje uslova za ostvarivanje prava na refundaciju PDV kupca prvog stana sa tim zakonom.

Uz član 9.

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu 1. januara 2023. godine.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Članom 41. stav 3. Zakona o planskom sistemu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 30/18) propisano je da se na organe državne uprave shodno primenjuje član 37. tog zakona u pogledu kontrole sprovođenja analize efekata propisa pre njihovog usvajanja od strane Vlade, za sve zakone i druge propise kojima se bitno menja način ostvarivanja prava, obaveza i pravnih interesa fizičkih i pravnih lica.

S tim u vezi, ovim zakonom bitno se ne menja način ostvarivanja prava, obaveza i pravnih interesa pravnih i fizičkih lica, tj. mere kojima će se ovaj zakon sprovesti neće izazvati značajne efekte na fizička i pravna lica, na budžet Republike Srbije, na životnu sredinu i na organe javne vlasti.

1. Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) *Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti? Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog*

dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

U oblasti poreza na dodatu vrednost sprovodi se Zakon o porezu na dodatu vrednost. Ne postoje pokazatelji koji se prate u toj oblasti.

2) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Dokument koji je od značaja za promenu koja se predlaže je Zakon o porezu na dodatu vrednost, s obzirom na to da je tim zakonom, između ostalog, uređena obaveza stranog lica da odredi poreskog punomoćnika u Republici Srbiji, uključujući i izuzetke od te obaveze, uređeno je vreme prometa dobara i usluga, poreska osnovica, pravo na odbitak prethodnog poreza, dostavljanje obaveštenja poreskom organu i pravo na refundaciju PDV kupca prvog stana.

3) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

a) Nezavisno od toga što su Zakonom o porezu na dodatu vrednost uređeni svi elementi za oporezivanje konkretnog prometa dobara i usluga, primena pravila koja se odnose na pojedine oblasti, u konkretnom slučaju oblast energetike, koja proizlaze iz članstva u određenim organizacijama, udruženjima i sl, a koja imaju reperkusije na postupanje obveznika PDV, dovode do komplikovanog načina utvrđivanja tačnog iznosa PDV koji obveznik PDV treba da obračuna za promet dobara i usluga u slučaju kada je u svojstvu primaoca poreski dužnik za taj promet u skladu sa Zakonom o porezu na dodatu vrednost. Naime, kako utvrđivanje stanja električne energije u cilju obračuna isporuke, tj. prometa električne energije koji vrši obveznik PDV - operator prenosnog sistema (promet na koji se ne obračunava PDV) i prometa koji je izvršen obvezniku PDV - operatoru prenosnog sistema (za koji je obveznik PDV – operator prenosnog sistema poreski dužnik, kao primalac, što znači da ima obavezu obračunavanja PDV), ne vrši obveznik PDV - operator prenosnog sistema, već drugo lice (konkretno centralni entitet - Joint Allocation Office sa sedištem u Luksemburgu) u skladu sa pravilima relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema, obveznik PDV – operator prenosnog sistema na dan utvrđivanja stanja električne energije ne raspolaže podacima na osnovu kojih treba da obračuna PDV za promet električne energije koji mu je izvršen, u svojstvu poreskog dužnika – primaoca električne energije, već tim podacima raspolaže po isteku roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je promet izvršen. Po dobijanju relevantnih podataka obveznik PDV - operator prenosnog sistema vrši korekciju obračunatog PDV. Navedeno se odnosi i na promet usluga preuzimanja električne energije u energetske sistem za koji je obveznik PDV – operator prenosnog sistema poreski dužnik, kao primalac.

b) Prema postojećem zakonskom rešenju, ako se naknada ili deo naknade ne ostvaruju u novcu, već u obliku prometa dobara i usluga, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV. Pored toga, kod prometa dobara ili usluga, koje čine ulog u privredno društvo, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV. S obzirom na to da tržišna vrednost nije definisana, određivanje tržišne vrednosti praćeno je brojnim nedoumicama, koje za posledicu imaju nesigurnost prilikom utvrđivanja osnovice za obračunavanje PDV, a samim tim i iznosa obračunatog PDV za konkretni promet dobara ili usluge kod kojeg je tržišna vrednost bitan element za utvrđivanje poreske osnovice.

v) Kod prometa dobara ili usluga između lica kod kojih postoji određeni lični ili poslovni odnos događa se da se naknada za izvršeni promet opredeli u iznosu nižem

od tržišne vrednosti tih dobara ili usluga. Navedeno postupanje nema efekat po osnovu PDV ako sticalac ima pravo da obračunati PDV u potpunosti odbije kao prethodni porez. Međutim, ako sticalac nema pravo da obračunati PDV u potpunosti odbije kao prethodni porez, tada dolazi do neopravdanog umanjenja prihoda po osnovu PDV, s obzirom na to da je PDV obračunat na osnovicu koja nije opredeljena u skladu sa tržišnim uslovima. Primera radi, ako maloprodajna cena televizora iznosi 60.000 dinara (osnovica - 50.000 i PDV - 10.000), a obveznik PDV – maloprodavac proda taj televizor zaposlenom po ceni od 48.000 dinara (osnovica - 40.000 i PDV - 8.000), u tom slučaju dolazi do umanjenja osnovice i obračunatog PDV, a samim tim i do umanjenja prihoda po osnovu PDV u iznosu od 2.000 dinara.

g) Donošenjem Zakona o elektronskom fakturisanju onemogućeno je da poreski obveznici izdaju račun u kojem je kao datum izdavanja računa naveden datum raniji od datuma stvarnog izdavanja računa. Naime, u praksi je primećeno da pojedini obveznici PDV za promet izvršen u jednom poreskom periodu izdaju račun u narednom poreskom periodu i da u tom računu, kao datum izdavanja, navode datum iz poreskog perioda u kojem je izvršen promet, kako bi svojim kupcima omogućili ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza za poreski period u kojem je promet izvršen.

4) Koja promena se predlaže? Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

a) Prema postojećem zakonskom rešenju, strano lice koje u Republici Srbiji vrši promet dobara i usluga za koji postoji obaveza obračunavanja PDV, odnosno promet dobara i usluga za koji je propisano poresko oslobođenje sa pravom na odbitak prethodnog poreza u skladu sa ovim zakonom dužno je da odredi poreskog punomoćnika i da se evidentira za obavezu plaćanja PDV, nezavisno od iznosa tog prometa u prethodnih 12 meseci, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Međutim, ako strano lice vrši navedeni promet isključivo obveznicima PDV, odnosno licima iz člana 9. stav 1. ovog zakona, kao i promet usluga prevoza putnika autobusima za koje se kao osnovica za obračunavanje PDV utvrđuje prosečna naknada prevoza za svaki pojedinačni prevoz, nije dužno da u Republici odredi poreskog punomoćnika i da se evidentira za obavezu plaćanja PDV.

Pored navedenog izuzimanja od obaveze određivanja poreskog punomoćnika i evidentiranja za obavezu plaćanja PDV, ovim zakonom predlaže se izuzimanje od navedenih obaveza i po osnovu prometa dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima.

b) Predlaže se da promet električne energije čija se isporuka vrši preko prenosne mreže licu koje je električnu energiju nabavilo radi dalje prodaje, na koji (promet) se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, što znači da je reč o trgovini električne energije između obveznika PDV – operatora prenosnog sistema i drugog lica sa sedištem u inostranstvu, nastaje danom izdavanja računa, a ne danom utvrđivanja stanja u cilju obračuna isporuke.

Naime, kako utvrđivanje stanja električne energije u cilju obračuna isporuke, tj. prometa električne energije koji vrši obveznik PDV - operator prenosnog sistema (promet na koji se ne obračunava PDV) i prometa koji je izvršen obvezniku PDV - operatoru prenosnog sistema (za koji je obveznik PDV – operator prenosnog sistema poreski dužnik, kao primalac, što znači da ima obavezu obračunavanja PDV), ne vrši obveznik PDV - operator prenosnog sistema, već drugo lice (konkretno centralni entitet - Joint Allocation Office sa sedištem u Luksemburgu) u skladu sa pravilima relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema, obveznik PDV – operator prenosnog sistema na dan utvrđivanja stanja električne energije ne raspolaže podacima na osnovu kojih da treba obračunati PDV za promet električne energije koji mu je izvršen u svojstvu poreskog dužnika – primaoca električne

energije, već tim podacima raspolaže po isteku roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je promet izvršen. Po dobijanju relevantnih podataka obveznik PDV - operator prenosnog sistema vrši korekciju obračunatog PDV. S tim u vezi, predlaže se da se u navedenoj situaciji danom prometa električne energije smatra dan izdavanja računa za taj promet.

v) Predlaže se da se usluga preuzimanja električne energije u energetski sistem na koju se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, smatra pruženom danom izdavanja računa, s obzirom na to da obveznik PDV - operator prenosnog sistema ne raspolaže podacima o navedenoj usluzi dok te podatke ne dobije od centralnog entiteta - Joint Allocation Office sa sedištem u Luksemburgu.

g) Predlaže se definisanje tržišne vrednosti dobara, odnosno usluga za svrhu određivanja osnovice za obračunavanje PDV.

Naime, prema postojećem zakonskom rešenju, ako se naknada ili deo naknade ne ostvaruju u novcu, već u obliku prometa dobara i usluga, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV. Pored toga, kod prometa dobara ili usluga, koje čine ulog u privredno društvo, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV. S obzirom na to da je tržišna vrednost osnovni element za utvrđivanje osnovice za obračunavanje PDV kod navedenih prometa, potrebno je bliže definisati šta se smatra tržišnom vrednošću dobara, odnosno usluga u različitim situacijama (npr. ako postoje, odnosno ne postoje slična dobra ili usluge).

U vezi sa navedenim, predlaže se da se tržišnom vrednošću smatra ukupni iznos koji bi kupac dobara, odnosno primalac usluga platio u trenutku prometa dobara, odnosno usluga nezavisnom dobavljaču za promet u Republici Srbiji. Ako se za konkretna dobra, odnosno usluge ne može utvrditi tržišna vrednost, predlaže se da se tržišna vrednost utvrđuje za slična dobra ili usluge, a ako se ne može utvrditi ni za slična dobra, odnosno usluge, da se tržišnom vrednošću smatra:

- za promet dobara, iznos koji nije niži od nabavne cene tih ili sličnih dobara, a ako je ta cena nepoznata, ukupan iznos utvrđenih troškova u trenutku isporuke;
- za promet usluga, iznos koji nije niži od ukupnog iznosa utvrđenih troškova pružanja usluge koje snosi poreski obveznik.

Bližim uređivanjem tržišne vrednosti dobara, odnosno usluga obezbeđuje se adekvatna primena propisanih zakonskih rešenja.

d) Višenamenski vrednosni vaučer je vrednosni vaučer kod kojeg u trenutku izdavanja, između ostalog, nije poznat iznos PDV koji se obračunava i plaća za dobra i usluge koji se mogu steći u zamenu za taj vaučer (npr. mogu se steći dobra čiji se promet oporezuje po različitim poreskim stopama). Prilikom prenosa višenamenskog vrednosnog vaučera ne dolazi do nastanka obaveze obračunavanja PDV, već do ove obaveze dolazi kada se izvrši stvarna isporuka dobara, odnosno pružanje usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer. S tim u vezi, predlaže se da je osnovica za promet dobara, odnosno usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer naknada plaćena za višenamenski vrednosni vaučer, a ako nema informacija o toj naknadi, da je osnovica novčana vrednost navedena na samom višenamenskom vrednosnom vaučeru ili u povezanoj dokumentaciji, bez PDV koji se odnosi na isporučena dobra, odnosno pružene usluge.

Pored toga, predlaže se da kod prometa dobara, odnosno usluga između lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ZPDV osnovicu čini tržišna vrednost dobara ili usluge, bez PDV, kao i da se tim licima smatraju povezana lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, lica kod kojih postoje porodične ili druge lične veze, upravljačke, vlasničke, članske, finansijske ili pravne veze, uključujući odnos između poslodavca i zaposlenog, odnosno članova porodičnog domaćinstva definisanog ZPDV za svrhu ostvarivanja prava na refundaciju PDV kupca prvog stana.

đ) Predlaže se da se računom na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza smatra elektronska faktura koja je prihvaćena, odnosno za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa ZEF, kao i da u slučaju kada je račun (elektronska faktura), na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza, izdat najkasnije do isteka roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je nastala poreska obaveza (obaveza obračunavanja PDV) u skladu sa ZPDV, obveznik PDV može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza najranije za poreski period u kojem je poreska obaveza nastala. Primera radi, ako je promet usluga izvršen dana 31. januara 2023. godine, a elektronska faktura izdata dana 3. februara 2023. godine, obveznik PDV za kojeg je poreski period kalendarski mesec, što znači da je taj obveznik PDV dužan da podnese poresku prijavu za poreski period januar 2023. godine najkasnije 15. februara 2023. godine, mogao bi najranije da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza za poreski period januar 2023. godine, nezavisno od toga što je elektronska faktura izdata u sledećem poreskom periodu.

e) Prema postojećem zakonskom rešenju, obveznik je dužan da u pisanoj formi dostavi određena obaveštenja poreskom organu. Reč je o obaveštenju koje se odnosi na izmenu podataka iz evidencione prijave koji su od značaja za obračunavanje i plaćanje PDV (podaci o identifikaciji podnosioca evidencione prijave, iznosu ukupnog prometa, bez PDV, i podaci o poreskom punomoćniku), obaveštenju o licu koje nije evidentirano za obavezu plaćanja PDV, a koje mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda u Republici Srbiji izvršilo promet sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa tim dobrima i iznosu tog prometa, kao i obaveštenju o poljoprivredniku koji nije evidentiran za obavezu plaćanja PDV, a koji mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda izvršio promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga i iznosu tog prometa. U vezi sa navedenim, predlaže se da se navedena obaveštenja dostavljaju poreskom organu u elektronskom obliku. Na taj način će doći do smanjenja administrativnih troškova, kako na strani poreskih obveznika tako i na strani Poreske uprave.

ž) Prema postojećem zakonskom rešenju, kupac prvog stana može da ostvari refundaciju PDV po osnovu kupovine prvog stana pod određenim uslovima. Jedan od uslova je da od 1. jula 2006. godine do dana overe ugovora o kupoprodaji na osnovu kojeg stiče prvi stan nije imao u svojini, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike Srbije. Pravo na refundaciju PDV može se ostvariti za stan čija površina za kupca prvog stana iznosi do 40 m², a za članove njegovog porodičnog domaćinstva do 15 m² po svakom članu koji nije imao u svojini, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike Srbije od 1. jula 2006. godine do dana overe ugovora o kupoprodaji, a za vlasnički udeo na stanu do površine srazmerne vlasničkom udelu u odnosu na površinu do 40 m², odnosno do 15 m². S obzirom na to da se, u skladu sa Zakonom o postupku upisa u katastar nepokretnosti i vodova („Službeni glasnik RS”, br. 41/18, 95/18, 31/19 i 15/20), pravo svojine na nepokretnosti upisuje kao svojina, susvojina i zajednička svojina, predlaže se usklađivanje uslova za ostvarivanje prava na refundaciju PDV kupca prvog stana sa tim zakonom.

Sve predložene promene su neophodne iz razloga navedenih u obrazloženju, u obimu u kojem su predložene.

5) Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Predložene mere uticaće na:

- obveznika PDV - operatora prenosnog sistema, kod kojeg će se pojednostaviti obračunavanje PDV u slučaju kada je, kao primalac dobara, odnosno

usluga, poreski dužnik za promet električne energije, odnosno usluge preuzimanja električne energije u energetska sistem;

- obveznike PDV koji za promet dobara, odnosno usluga ne ostvaruju naknadu u novcu, već u dobrima ili uslugama, s obzirom na to da će definisanje tržišne vrednosti dobara i usluga, kao elementa za utvrđivanje osnovice za obračunavanje PDV u tom slučaju, doprineti pravnoj sigurnosti obveznika PDV;

- obveznike PDV koji vrše promet dobara, odnosno usluga, koje čine ulog u privredno društvo, s obzirom na to da će definisanje tržišne vrednosti dobara i usluga, kao elementa za utvrđivanje osnovice za obračunavanje PDV u tom slučaju, doprineti pravnoj sigurnosti obveznika PDV;

- obveznike PDV koji vrše stvarnu isporuku dobara, odnosno usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer, iz razloga preciziranja osnovice za obračunavanje PDV;

- obveznike PDV koji vrše promet dobara, odnosno usluga licima koja se smatraju povezanim u skladu sa ZPDV, koja po osnovu tog prometa nemaju pravo na odbitak prethodnog poreza u potpunosti, uz naknadu koja je niža od tržišne vrednosti, s obzirom na to da će za predmetni promet imati obavezu da obračunaju PDV na osnovicu koju čini tržišna vrednost dobara, odnosno usluga, bez PDV;

- obveznika PDV-slabdevača koji vrši promet električne energije kupcima-proizvođačima, iz razloga što će osnovicu za promet električne energije činiti iznos naknade za utrošenu električnu energiju utvrđen u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije, bez PDV (manji iznos obračunatog PDV);

- kupce-proizvođače električne energije iz obnovljivih izvora energije, koji nisu obveznici PDV, odnosno koji jesu obveznici PDV ali nemaju pravo da PDV obračunat od strane obveznika PDV-slabdevača odbiju u punom iznosu, s obzirom na to da će po osnovu sticanja te električne energije imati manji trošak;

- obveznike PDV koji će primati elektronske fakture u skladu sa ZEF, s obzirom na to da će se samo prihvaćena elektronska faktura, odnosno elektronska faktura za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa ZEF smatrati računom na osnovu kojeg je moguće ostvariti pravo na odbitak prethodnog porez, uz ispunjenje svih propisanih uslova;

- obveznike PDV koji će dostavljati određena obaveštenja poreskom organu u elektronskom obliku, iz razloga što će promena oblika u kojem će se obaveštenja dostavljati dovesti do smanjenja troškova obveznika PDV;

- Poresku upravu kojoj će obveznici PDV dostavljati određena obaveštenja u elektronskom obliku, iz razloga što će promena oblika u kojem će se obaveštenja dostavljati dovesti do smanjenja troškova Poreske uprave;

- strana lica koja u Republici Srbiji vrše promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima, na način što će ih dodatno motivisati da dopremaju dobra u carinska skladišta iz kojih će vršiti isporuku kupcima iz Republike Srbije i kupcima iz inostranstva, zbog izuzimanja od obaveze određivanja poreskog punomoćnika i evidentiranja za obavezu plaćanja PDV.

6) Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

Ne postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti predložena promena.

7) Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

Imajući u vidu da su predložena rešenja zakonska materija, nema mogućnosti da se ciljevi koji se žele postići reše bez donošenja zakona.

Uređivanjem ove materije zakonom daje se doprinos pravnoj sigurnosti i obezbeđuje transparentnost u vođenju poreske politike. Naime, zakon stvara jednaka prava i obaveze za sve subjekte koji se nađu u istoj poresko-pravnoj situaciji, čime se postiže transparentnost u njegovoj primeni.

8) Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (status quo).

Nedonošenjem ovog zakona obveznici PDV bi i dalje dostavljali obaveštenja poreskom organu u pisanom obliku. Procenjuje se da je reč o 3.000 obaveštenja na nivou kalendarske godine.

Pored toga, obveznik PDV – operator prenosnog sistema koji je za promet električne energije, odnosno usluge preuzimanja električne energije u energetske sistem poreski dužnik, kao primalac, imao bi obavezu korekcije obračunatog PDV za svaki poreski period u kalendarskoj godini (12).

Ostala važeća rešenja ne mogu se sagledati u kvantitativnom smislu.

9) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Ne raspoložemo iskustvima drugih država.

2. Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Predloženim rešenjima koja se odnose na propisivanje posebne poreske osnovice za promet dobara i usluga koji se vrši između lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ZPDV (u slučaju kada je naknada određena u iznosu nižem od tržišne vrednosti, a sticalac nema pravo na odbitak prethodnog poreza u potpunosti), poreske osnovice za promet dobara i usluga koji se vrši u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer i definisanje tržišne vrednosti dobara i usluga u kontekstu određivanja poreske osnovice, vrši se dalje usklađivanje dalje usklađivanje sa propisima EU.

U cilju pospešivanja privredne aktivnosti u Republici Srbiji, koja se odnosi na poslovanje postojećih i formiranje novih logističkih centara, čija je prevashodna funkcija da se optimizuje i organizuje racionalno kretanje dobara i pratećih aktivnosti (prevoz, skladištenje, pakovanje, utovar, pretovar, istovar i dr.) kako bi se postigla što veća efikasnost i smanjenje troškova, predlaže se da strana lica nemaju obavezu da odrede poreskog punomoćnika i evidentiraju se u sistem PDV za promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima. S obzirom na to da je navedeni promet dobara oslobođen PDV sa pravom na odbitak prethodnog poreza, ukidanje obaveze određivanja poreskog punomoćnika za taj promet ne dovodi do potencijalnog smanjenja prihoda po osnovu PDV, ali dovodi do mogućeg povećanja prihoda po osnovu direktnih poreza – poreza na dohodak građana i poreza na dobit pravnih lica.

U cilju pospešivanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, čime se doprinosi zaštiti životne sredine i povećanju energetske stabilnosti u Republici Srbiji, predlaže se da osnovicu za promet električne energije, koji vrši obveznik PDV-snabdevač kupcu-proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora energije, čini iznos naknade za utrošenu električnu energiju utvrđen u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije, bez PDV. Naime, u periodu energetske krize potrebno je stvoriti uslove za stimulaciju kupaca-

proizvođača, pre svega građana, da proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora energije. Na taj način smanjuje se potreba za proizvodnjom električne energije od strane JP „Elektroprivreda Srbije”, odnosno potreba za uvozom električne energije.

Usaglašavanje zakonskih rešenja sa drugim zakonima vrši se u cilju povećanja pravne sigurnosti obveznika, što je svakako celishodna i potrebna promena.

2) Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

Promene koje se žele postići donošenjem ovog zakona su:

- ukidanje obaveze određivanja poreskog punomoćnika i evidentiranja u sistem PDV za strana lica koja vrše promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima;

- da promet električne energije čija se isporuka vrši preko prenosne mreže licu koje je električnu energiju nabavilo radi dalje prodaje, na koji (promet) se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, što znači da je reč o trgovini električne energije između obveznika PDV – operatora prenosnog sistema i drugog lica sa sedištem u inostranstvu, nastaje danom izdavanja računa, a ne danom utvrđivanja stanja u cilju obračuna isporuke;

- da se usluga preuzimanja električne energije u energetske sistem na koju se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, smatra pruženom danom izdavanja računa;

- definisanje tržišne vrednosti dobara, odnosno usluga;

- određivanje osnovice za promet dobara, odnosno usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer;

- određivanje osnovice za obračunavanje PDV za promet dobara, odnosno usluga između lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ZPDV kao tržišne vrednosti dobra ili usluge, bez PDV, u slučaju kada sticalac dobra ili usluge nema pravo na odbitak prethodnog poreza u potpunosti, a promet je izvršen uz naknadu nižu od tržišne vrednosti;

- određivanje lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ZPDV;

- posebno uređivanje poreske osnovice za promet električne energije, koji vrši obveznik PDV-snabdevač kupcu-proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora energije u smislu da osnovicu čini iznos naknade za utrošenu električnu energiju utvrđen u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije, bez PDV.

- da se računom na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza smatra elektronska faktura koja je prihvaćena, odnosno za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa ZEF;

- da u slučaju kada je račun (elektronska faktura), na osnovu kojeg se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza, izdat najkasnije do isteka roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je nastala poreska obaveza (obaveza obračunavanja PDV) u skladu sa ovim zakonom, obveznik PDV može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza najranije za poreski period u kojem je poreska obaveza nastala;

- da obveznici PDV dostavljaju obaveštenja poreskom organu u elektronskom obliku (obaveštenje koje se odnosi na izmenu podataka iz evidencione prijave koji su od značaja za obračunavanje i plaćanje PDV - podaci o identifikaciji podnosioca evidencione prijave, iznosu ukupnog prometa, bez PDV, i podaci o poreskom punomoćniku, obaveštenje o licu koje nije evidentirano za obavezu plaćanja PDV, a

koje je obvezniku PDV od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda u Republici Srbiji izvršilo promet sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa tim dobrima i iznosu tog prometa, kao i obaveštenje o poljoprivredniku koji nije evidentiran za obavezu plaćanja PDV, a koji je obvezniku PDV od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda izvršio promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga i iznosu tog prometa.

- izjednačavanje statusa fizičkih lica koja imaju svojinu, odnosno susvojину na stanu sa fizičkim licima koja na stanu imaju pravo zajedničke svojine (upisano u katastru nepokretnosti), u smislu ispunjavanja, odnosno neispunjavanja uslova za ostvarivanje prava na refundaciju PDV po osnovu kupovine prvog stana.

3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritarnim ciljevima Vlade?

Predložena zakonska rešenja usaglašena su sa postojećim pravnim okvirom. Ona nisu sadržana u važećim dokumentima javnih politika, pa u tom smislu nije potrebno vršiti usaglašavanje.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Ostvarivanje ciljeva koji se odnose na pospešivanje privredne aktivnosti moglo bi se utvrditi na osnovu sagledavanja obima prometa dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima.

3. Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana „status quo” opcija?

Ne postoje alternativne mere za ostvarenje cilja, imajući u vidu da su predložena rešenja zakonska materija, tako da nema mogućnosti da se ciljevi koji se žele postići reše bez donošenja zakona. Pored toga, „Status quo” opcija nije razmatrana.

2) Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

Izmena regulatornog okvira je jedini način koji omogućava postizanje željenih ciljeva.

Ne postoje druge opcije za postizanje željene promene, imajući u vidu da je neophodna izmena regulatornog okvira s obzirom na to da su predložena rešenja zakonska materija.

3) Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično) ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

Predložena rešenja ne sadrže restriktivne mere.

4) *Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?*

U okviru predloženih rešenja nisu identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere.

5) *Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?*

Postojeća zakonska rešenja jedino je moguće menjati i dopunjavati donošenjem zakona, imajući u vidu da se radi o zakonskoj materiji. Promena se ne može postići sprovođenjem informativno – edukativnih mera.

6) *Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?*

S obzirom na to da su predložena rešenja normativna materija, nema mogućnosti da se željeni ciljevi postignu bez donošenja zakona, odnosno bez intervencije javnog sektora.

7) *Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?*

Nadležni organi poseduju resurse za sprovođenje predloženih rešenja.

8) *Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?*

Izmena regulatornog okvira je jedina opcija koja omogućava postizanje željenih ciljeva.

4. Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) *Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?*

Imajući u vidu cilj ovog zakona, propisana rešenja mogu imati pozitivne efekte na javne prihode. Pozitivni efekti naročito mogu biti proizvod promena koje se odnose na poresku osnovicu (čak i po osnovu definisanja posebne osnovice za promet električne energije, koji vrši obveznik PDV-snabdevač kupcu-proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora energije, s obzirom na to da se očekuje stimulisavanje proizvodnje električne energije iz navedenih izvora), elektronsku fakturu na osnovu koje se može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza i ukidanje obaveze određivanja poreskog punomoćnika i evidentiranja u sistem PDV za strana lica koja vrše promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima.

Predložena rešenja će imati pozitivan efekat na javne rashode, s obzirom na to da bi uvođenje obaveze dostavljanja obaveštenja poreskom organu u elektronskom obliku smanjilo troškove Poreske uprave.

Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

3) *Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?*

Sprovođenje izabrane opcije neće uticati na međunarodne finansijske obaveze.

4) *Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?*

Predložene promene ne bi trebale da dovedu do troškova.

5) *Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?*

/

6) *Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?*

Ne očekuju se rashodi drugih institucija zbog sprovođenja predloženih rešenja.

5. Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

1) *Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?*

Izabrana opcija ne bi trebala da dovede do prouzrokovanja troškova, već koristi. Naime, kupci-proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora koji su obveznici PDV, a koji po osnovu sticanja električne energije od obveznika PDV-snabdevača nemaju pravo da obračunati PDV odbiju u potpunosti kao prethodni porez imaće manje troškove po tom osnovu. Pored toga, izabrana opcija može da dovede do stimulisanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, što svakako dovodi do smanjenja troškove poslovanja kupaca-proizvođača.

2) *Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?*

Izabrana opcija može da ima uticaj na konkurentnost privrednih subjekata koji svoju robu dopremaju iz inostranstva i smeštaju u carinska skladišta u Republici Srbiji (logistički centri), iz razloga što će uz manje troškove moći da isporuče robu kupcima iz Republike Srbije i okolnih zemalja, kao i na konkurentnost privrednih subjekata kupaca-proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora zbog smanjenja troškova poslovanja.

2) *Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?*

Izabrani model nema uticaja na uslove konkurencije.

4) Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?

Izabrana opcija nema uticaja na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija.

5) Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?

Izabrana opcija nema uticaja na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu.

6) Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

Izabrana opcija nema uticaja na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca.

6. Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

Izabrana opcija neće prouzrokovati troškove građanima.

Izabrana opcija može da dovede do koristi građanima po osnovu pozitivnih efekata, koje nije moguće kvantifikovati, posebno građanima koji su ujedno i kupci-proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora.

2) Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?

Efekti realizacije izabrane opcije nemaju štetan uticaj ni na jednu grupu populacije, što znači da nije potrebno sprovođenje posebnih mera.

3) Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

Mere izabrane opcije nemaju uticaj ni na jednu navedenu grupu, odnosno pojedinca.

4) Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično)?

Izabrane opcije mogu imati uticaj na tržište rada u smislu povećane potrebe za adekvatnom radnom snagom na radnim mestima u okviru logističkih centara.

5) *Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektno diskriminacije različitih kategorija lica (npr. na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?*

Izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman svih kategorija lica.

6) *Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?*

Izabrane opcije ne bi trebale da imaju uticaj na cene roba i usluga i životni standard stanovništva.

7) *Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?*

Realizacija izabranih opcija nema uticaj na socijalne situacije.

8) *Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za osetljive grupe i na koji način?*

Realizacijom izabrane opcije ne bi se uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja.

7. Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) *Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?*

Izabranom opcijom ne uvode se organizacione, upravljačke i institucionalne promene.

2) *Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?*

Postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije.

3) *Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?*

Za realizaciju izabrane opcije nije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora.

4) *Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?*

Izabrana opcija je u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika.

5) *Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?*

Izabrana opcija doprinosi pravnoj sigurnosti poreskih obveznika.

6) *Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?*

Izabrana opcija ne utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave.

7) *Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?*

Nije potrebno sprovođenje dodatnih mera.

8. Ključna pitanja za analizu rizika

1) *Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocima odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?*

Za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena je podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa. Potreba za propisivanjem određenih mera, između ostalog, predmet je kontinuiranog praćenja inicijativa zainteresovanih lica. S tim u vezi, sprovođenje izabrane opcije predstavlja prioritet za donosiocima odluka u narednom periodu.

2) *Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?*

Za sprovođenje izabranih opcija nije potrebno obezbediti finansijska sredstva, niti sprovesti postupak javne nabavke.

3) *Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?*

Ne postoje uočeni rizici u vezi sprovođenja izabranih opcija.

9. Informacije o sprovedenim konsultacijama u toku izrade Nacrta zakona:

Ovaj zakon je u postupku pripreme dostavljen nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim organima, tako da je zainteresovanim stranama pružena prilika da se izjasne o predloženom zakonu.

VI. PREGLED ODREĐABA ZAKONA O POREZU NA DODATU VREDNOST KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Član 10a

Strano lice koje u Republici vrši promet dobara i usluga za koji postoji obaveza obračunavanja PDV, odnosno promet dobara i usluga za koji je propisano poresko oslobođenje sa pravom na odbitak prethodnog poreza u skladu sa ovim zakonom dužno je da odredi poreskog punomoćnika i da se evidentira za obavezu plaćanja PDV, nezavisno od iznosa tog prometa u prethodnih 12 meseci, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Strano lice koje u Republici vrši promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana isključivo obveznicima PDV, odnosno licima iz člana 9. stav 1. ovog zakona, PROMET DOBARA KOJA SU U POSTUPKU CARINSKOG SKLADIŠTENJA U SKLADU SA CARINSKIM PROPISIMA, kao i promet usluga prevoza putnika autobusima za koje se kao osnovica za obračunavanje PDV utvrđuje prosečna naknada prevoza za svaki pojedinačni prevoz, u skladu sa ovim zakonom, nije dužno da u Republici odredi poreskog punomoćnika i da se evidentira za obavezu plaćanja PDV.

Strano lice iz stava 1. ovog člana može da odredi samo jednog poreskog punomoćnika.

Poreski punomoćnik stranog lica može biti fizičko lice, uključujući i preduzetnika, odnosno pravno lice, koje ima prebivalište, odnosno sedište u Republici, koje je evidentirani obveznik PDV najmanje 12 meseci pre podnošenja zahteva za odobravanje poreskog punomoćstva, koje na dan podnošenja zahteva nema dospele, a neplaćene obaveze za javne prihode po osnovu obavljanja delatnosti koje utvrđuje Poreska uprava i kojem je nadležni poreski organ, na osnovu podnetog zahteva za odobrenje poreskog punomoćstva uz koji je priložena propisana dokumentacija (u daljem tekstu: zahtev za poresko punomoćstvo), rešenjem odobrio poresko punomoćstvo.

Poreski punomoćnik stranog lica ne može biti stalna poslovna jedinica tog stranog lica.

Poreski punomoćnik stranog lica u ime i za račun tog stranog lica obavlja sve poslove u vezi sa ispunjavanjem obaveza i ostvarivanjem prava koje strano lice u skladu sa ovim zakonom ima kao obveznik PDV (podnošenje evidencione prijave, obračunavanje PDV, izdavanje računa, podnošenje poreskih prijava, plaćanje PDV i drugo).

Nadležni poreski organ neće izdati odobrenje za poresko punomoćstvo licu koje je pravosnažno osuđeno za poresko krivično delo.

Nadležni poreski organ ukinuće odobrenje za poresko punomoćstvo licu koje je pravosnažno osuđeno za poresko krivično delo.

U slučaju ukidanja odobrenja za poresko punomoćstvo iz stava 8. ovog člana, odnosno prestanka poreskog punomoćstva po drugom osnovu, nastupaju sve pravne posledice brisanja iz evidencije za PDV u smislu ovog zakona, osim ako strano lice u roku od 15 dana od dana ukidanja odobrenja za poresko punomoćstvo, odnosno prestanka poreskog punomoćstva po drugom osnovu, ne odredi drugog punomoćnika i u istom roku taj punomoćnik ne podnese zahtev za poresko punomoćstvo nadležnom poreskom organu.

Ako nadležni poreski organ ne odobri poresko punomoćstvo punomoćniku iz stava 9. ovog člana, nastupaju sve pravne posledice iz tog stava.

U slučaju opoziva, odnosno otkaza punomoćja, poresko punomoćstvo prestaje danom kada je nadležni poreski organ primio obaveštenje o opozivu, odnosno otkazu punomoćja, upućenog od strane lica čije je punomoćstvo prestalo opozivom, odnosno otkazom.

Poreski punomoćnik stranog lica solidarno odgovara za sve obaveze stranog lica kao obveznika PDV, uključujući i obaveze po osnovu brisanja iz evidencije za PDV, a naročito za plaćanje PDV, kazni i kamata u vezi sa dugom po osnovu PDV.

Akt za izvršavanje ovog člana doneće ministar.

Član 14.

Promet dobara nastaje danom:

1) otpočinjanja slanja ili prevoza dobara primaocu ili trećem licu, po njegovom nalogu, ako dobra šalje ili prevozi isporučilac, primalac ili treće lice, po njihovom nalogu;

2) preuzimanja dobara od strane primaoca u slučaju ugradnje ili montaže dobara od strane isporučioaca ili, po njegovom nalogu, trećeg lica;

3) prenosa prava raspolaganja na dobrima primaocu, ako se dobro isporučuje bez otpreme, odnosno prevoza;

4) očitavanja, odnosno na drugi način utvrđivanja stanja, u skladu sa zakonom, električne energije, prirodnog gasa i energije za grejanje, odnosno hlađenje, čija se isporuka vrši preko prenosne, transportne i distributivne mreže, licu iz člana 11. stav 1. tačka 4) ovog zakona, u cilju obračuna isporuke;

5) očitavanja stanja primljene vode, električne energije, prirodnog gasa i energije za grejanje, odnosno hlađenje, u cilju obračuna potrošnje.

U komisionim ili konsignacionim poslovima, vreme isporuke dobara od strane komisionara ili konsignatera određuje se, u skladu sa stavom 1. ovog člana i za isporuku komisionaru ili konsignateru.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana odnose se i na delimične isporuke.

Delimične isporuke iz stava 3. ovog člana postoje ako je za isporuku određenih delova ekonomski deljive isporuke posebno ugovorena naknada.

IZUZETNO OD STAVA 1. TAČKA 4) OVOG ČLANA, KOD PROMETA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA KOJI SE PRIMENJUJU PRAVILA RELEVANTNIH EVROPSKIH ASOCIJACIJA OPERATORA PRENOSNIH SISTEMA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ENERGETIKA, PROMET ELEKTRIČNE ENERGIJE NASTAJE DANOM IZDAVANJA RAČUNA.

Član 15.

Usluga se smatra pruženom danom kada je:

1) završeno pojedinačno pružanje usluge;

2) prestao pravni osnov pružanja usluge - u slučaju pružanja vremenski ograničenih ili neograničenih usluga.

IZUZETNO OD STAVA 1. TAČKA 1) OVOG ČLANA, USLUGA PREUZIMANJA ELEKTRIČNE ENERGIJE U ENERGETSKI SISTEM NA KOJU SE PRIMENJUJU PRAVILA RELEVANTNIH EVROPSKIH ASOCIJACIJA OPERATORA PRENOSNIH SISTEMA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ENERGETIKA, SMATRA SE PRUŽENOM DANOM IZDAVANJA RAČUNA.

Izuzetno od stava 1. tačka 2) ovog člana, ako se za pružanje usluga izdaju periodični računi, promet usluga smatra se izvršenim poslednjeg dana perioda za koji se izdaje račun.

Delimična usluga smatra se izvršenom u vreme kada je okončano pružanje tog dela usluge.

Delimična usluga iz ~~stava 3.~~ STAVA 4. ovog člana postoji ako je za određene delove ekonomski deljive usluge posebno ugovorena naknada.

Član 17.

Poreska osnovica (u daljem tekstu: osnovica) kod prometa dobara i usluga jeste iznos naknade (u novcu, stvarima ili uslugama) koju obveznik prima ili treba da primi za isporučena dobra ili pružene usluge od primaoca dobara ili usluga ili trećeg lica, uključujući subvencije i druga primanja (u daljem tekstu: subvencije), u koju nije uključen PDV, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Subvencijama iz stava 1. ovog člana smatraju se novčana sredstva koja čine naknadu, odnosno deo naknade za promet dobara ili usluga, osim novčanih sredstava na ime podsticaja u funkciji ostvarivanja ciljeva određene politike u skladu sa zakonom.

U osnovicu se uračunavaju i:

- 1) akcize, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV;
  - 2) svi sporedni troškovi koje obveznik zaračunava primaocu dobara i usluga.
- Osnovica ne sadrži:

1) popuste i druga umanjenja cene, koji se primaocu dobara ili usluga odobravaju u momentu vršenja prometa dobara ili usluga;

2) iznose koje obveznik naplaćuje u ime i za račun drugog, ako te iznose prenosi licu u čije ime i za čiji račun je izvršio naplatu i ako su ti iznosi posebno evidentirani;

3) iznose koje obveznik potražuje za izdatke koje je platio u ime i za račun primaoca dobara ili usluga, ako su ti iznosi posebno evidentirani.

Ako se naknada ili deo naknade ne ostvaruju u novcu, već u obliku prometa dobara i usluga, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV.

Kod prometa dobara ili usluga, koje čine ulog u privredno društvo, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV.

TRŽIŠNOM VREDNOŠĆU IZ ST. 5. I 6. OVOG ČLANA, A U SMISLU OVOG ZAKONA, SMATRA SE UKUPNI IZNOS KOJI BI KUPAC DOBARA, ODNOSNO PRIMALAC USLUGA PLATIO U TRENUTKU PROMETA DOBARA, ODNOSNO USLUGA NEZAVISNOM DOBAVLJAČU ZA PROMET U REPUBLICI.

AKO SE ZA KONKRETNA DOBRA, ODNOSNO USLUGE NE MOŽE UTVRDITI TRŽIŠNA VREDNOST, TRŽIŠNA VREDNOST UTVRĐUJE SE ZA SLIČNA DOBRA ILI USLUGE, A AKO SE TRŽIŠNA VREDNOST NE MOŽE UTVRDITI NI ZA SLIČNA DOBRA, ODNOSNO USLUGE, TRŽIŠNOM VREDNOŠĆU SMATRA SE:

1) ZA PROMET DOBARA, IZNOS KOJI NIJE NIŽI OD NABAVNE CENE TIH ILI SLIČNIH DOBARA, A AKO JE TA CENA NEPOZNATA, UKUPAN IZNOS UTVRĐENIH TROŠKOVA U TRENUTKU ISPORUKE;

2) ZA PROMET USLUGA, IZNOS KOJI NIJE NIŽI OD UKUPNOG IZNOSA UTVRĐENIH TROŠKOVA PRUŽANJA USLUGE KOJE SNOSI PORESKI OBVEZNIK.

Ministar bliže uređuje način utvrđivanja poreske osnovice.

ČLAN 17A

OSNOVICA ZA PROMET DOBARA, ODNOSNO USLUGA U ZAMENU ZA VIŠENAMENSKI VREDNOSNI VAUČER JE NAKNADA PLAĆENA ZA VIŠENAMENSKI VREDNOSNI VAUČER, A AKO NEMA INFORMACIJA O TOJ NAKNADI, OSNOVICA JE NOVČANA VREDNOST NAVEDENA NA SAMOM VIŠENAMENSKOM VREDNOSNOM VAUČERU ILI U POVEZANOJ DOKUMENTACIJI, BEZ PDV KOJI SE ODNOSI NA ISPORUČENA DOBRA, ODNOSNO PRUŽENE USLUGE.

ČLAN 17B

KOD PROMETA DOBARA, ODNOSNO USLUGA IZMEĐU LICA KOJA SE SMATRAJU POVEZANIM LICIMA U SMISLU OVOG ZAKONA, UZ NAKNADU KOJA JE NIŽA OD TRŽIŠNE VREDNOSTI, KOD KOJEG STICALAC NEMA PRAVO NA ODBITAK PRETHODNOG POREZA U POTPUNOSTI, OSNOVICOM SE SMATRA TRŽIŠNA VREDNOST TIH DOBARA, ODNOSNO USLUGA, BEZ PDV.

POVEZANIM LICIMA U SMISLU OVOG ZAKONA SMATRAJU SE POVEZANA LICA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA, LICA KOD KOJIH POSTOJE PORODIČNE ILI DRUGE LIČNE VEZE, UPRAVLJAČKE, VLASNIČKE, ČLANSKE, FINANSIJSKE ILI PRAVNE VEZE, UKLJUČUJUĆI ODNOS IZMEĐU POSLODAVCA I ZAPOSLENOG,

ODNOSNO ČLANOVA PORODIČNOG DOMAĆINSTVA ZAPOSLENOG ODREĐENOG SHODNO ČLANU 56A STAV 6. OVOG ZAKONA.

ČLAN 17V

OSNOVICA ZA PROMET ELEKTRIČNE ENERGIJE KOJI VRŠI OBVEZNIK PDV SNABDEVAČ KUPCU PROIZVOĐAČU ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE JE IZNOS NAKNADE ZA UTROŠENU ELEKTRIČNU ENERGIJU UTVRĐEN U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE KORIŠĆENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE, BEZ PDV.

Član 28.

Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik može da ostvari ako dobra nabavljena u Republici ili iz uvoza, uključujući i nabavku opreme, kao i objekata za vršenje delatnosti i ekonomski deljivih celina u okviru tih objekata (u daljem tekstu: objekti za vršenje delatnosti), odnosno primljene usluge, koristi ili će ih koristiti za promet dobara i usluga:

- 1) koji je oporeziv PDV;
- 2) za koji u skladu sa članom 24. ovog zakona postoji oslobođenje od plaćanja PDV;
- 3) koji je izvršen u inostranstvu, ako bi za taj promet postojalo pravo na odbitak prethodnog poreza da je izvršen u Republici.

Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik može da ostvari ako poseduje:

- 1) račun izdat od strane drugog obveznika u prometu o iznosu prethodnog poreza, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) dokument o izvršenom uvozu dobara u kojem je iskazan PDV i dokument kojim se potvrđuje da je iskazani PDV plaćen prilikom uvoza.

U poreskom periodu u kojem su ispunjeni uslovi iz st. 1. i 2. ovog člana obveznik može da odbije prethodni porez od dugovanog PDV, i to:

- 1) obračunati i iskazani PDV za promet dobara i usluga, koji je ili će mu biti izvršen od strane drugog obveznika u prometu;
- 2) PDV koji je plaćen prilikom uvoza dobara.

Pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje danom ispunjenja uslova iz st. 1 - 3. ovog člana.

RAČUNOM IZ STAVA 2. TAČKA 1) OVOG ČLANA SMATRA SE ELEKTRONSKA FAKTURA KOJA JE PRIHVAĆENA, ODNOSNO ZA KOJU SE SMATRA DA JE PRIHVAĆENA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKO FAKTURISANJE.

AKO JE ELEKTRONSKA FAKTURA IZ STAVA 5. OVOG ČLANA PRIHVAĆENA NAJKASNIJE DO ISTEKA ROKA ZA PREDAJU PORESKE PRIJAVE ZA PORESKI PERIOD U KOJEM JE NASTALA PORESKA OBAVEZA U SKLADU SA OVIM ZAKONOM, OBVEZNIK MOŽE DA OSTVARI PRAVO NA ODBITAK PRETHODNOG POREZA NAJRANIJE ZA PORESKI PERIOD U KOJEM JE PORESKA OBAVEZA NASTALA, NEZAVISNO OD TOGA DA LI JE ELEKTRONSKA FAKTURA IZDATA NA DAN NASTANKA PORESKE OBAVEZE ILI POSLE TOG DANA.

Pravo na odbitak prethodnog poreza može da ostvari i poreski dužnik:

- 1) iz člana 10. stav 1. tačka 3) i stav 2. tač. 1)-5) ovog zakona, pod uslovom da je obračunao PDV u skladu sa ovim zakonom i da primljena dobra i usluge koristi za promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana;
- 2) iz člana 10. stav 2. tačka 6) ovog zakona, pod uslovom da poseduje račun prethodnog učesnika u prometu u skladu sa ovim zakonom, da je obračunao PDV u skladu sa ovim zakonom i da će ta dobra i usluge koristiti za promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana.

Obveznik može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza u roku od pet godina od isteka godine u kojoj je stekao ovo pravo.

Član 51a

Obveznik je dužan da ~~pismeno~~ U ELEKTRONSKOM OBLIKU obavesti ~~nadležni~~ poreski organ o izmenama podataka iz evidencione prijave koji su od značaja za obračunavanje i plaćanje PDV, najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka izmene.

Obveznik je dužan da uz poresku prijavu za poslednji poreski period kalendarske godine, odnosno poslednji poreski period dostavi ~~nadležnom poreskom organu~~ PORESKOM ORGANU U ELEKTRONSKOM OBLIKU obaveštenje o:

1) licu koje nije evidentirano za obavezu plaćanja PDV u skladu sa ovim zakonom, a koje mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda u Republici izvršilo promet sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa tim dobrima, kao i iznosu tog prometa;

2) poljoprivredniku koji nije evidentiran za obavezu plaćanja PDV u skladu sa ovim zakonom, a koji mu je od 1. januara do isteka poslednjeg poreskog perioda kalendarske godine, odnosno poslednjeg poreskog perioda izvršio promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga, kao i iznosu tog prometa.

Obaveštenje iz stava 2. ovog člana sadrži najmanje podatke o nazivu, odnosno imenu i prezimenu, kao i adresi i PIB-u lica iz stava 2. tačka 1), odnosno poljoprivrednika iz stava 2. tačka 2) ovog člana, kao i o iznosu izvršenog prometa, bez pripadajućih obaveza.

Član 56a

Pravo na refundaciju PDV za kupovinu prvog stana, na osnovu podnetog zahteva, ima fizičko lice - punoletni državljanin Republike, sa prebivalištem na teritoriji Republike, koji kupuje prvi stan (u daljem tekstu: kupac prvog stana).

Kupac prvog stana može da ostvari refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana, pod sledećim uslovima:

1) da od 1. jula 2006. godine do dana overe ugovora o kupoprodaji na osnovu kojeg stiče prvi stan nije imao u svojini, ZAJEDNIČKOJ SVOJINI, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike;

2) da je ugovorena cena stana sa PDV u potpunosti isplaćena prodavcu uplatom na tekući račun prodavca, odnosno na odgovarajuće račune u skladu sa zakonom u slučaju prodaje stana kao hipotekovane nepokretnosti, odnosno u izvršnom postupku kada se uplata cene stana sa PDV vrši uplatom na odgovarajuće račune u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 2. tačka 2) ovog člana, kod kupovine stana pod neprofitnim uslovima od jedinice lokalne samouprave ili neprofitne stambene organizacije osnovane od strane jedinice lokalne samouprave za realizaciju aktivnosti uređenih propisima iz oblasti socijalnog stanovanja, refundacija PDV iz stava 1. ovog člana može da se ostvari pod uslovom da je na ime ugovorene cene stana sa PDV isplaćen iznos koji nije manji od iznosa PDV obračunatog za prvi prenos prava raspolaganja na stanu, na tekući račun prodavca.

Pravo na refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana može se ostvariti za stan čija površina za kupca prvog stana iznosi do 40 m², a za članove njegovog porodičnog domaćinstva do 15 m² po svakom članu koji nije imao u svojini, ZAJEDNIČKOJ SVOJINI, odnosno susvojini stan na teritoriji Republike u periodu iz stava 2. tačka 1) ovog člana, a za vlasnički udeo na stanu do površine srazmerne vlasničkom udelu u odnosu na površinu do 40 m², odnosno do 15 m².

Ako kupac prvog stana kupuje stan površine koja je veća od površine za koju u skladu sa stavom 4. ovog člana ima pravo na refundaciju PDV, pravo na refundaciju PDV može da ostvari do iznosa koji odgovara površini stana iz stava 4. ovog člana.

Porodičnim domaćinstvom kupca prvog stana, u smislu stava 4. ovog člana, smatra se zajednica života, privređivanja i trošenja prihoda kupca prvog stana, njegovog supružnika, kupčeve dece, kupčevih usvojenika, dece njegovog supružnika, usvojenika njegovog supružnika, kupčevih roditelja, njegovih usvojitelja, roditelja njegovog supružnika, usvojitelja kupčevog supružnika, sa istim prebivalištem kao kupac prvog stana.

Pravo na refundaciju PDV iz stava 1. ovog člana nema:

1) kupac stana koji je ostvario refundaciju PDV po osnovu kupovine prvog stana;

2) član porodičnog domaćinstva kupca prvog stana za kojeg je kupac prvog stana ostvario refundaciju PDV, u slučaju kada taj član porodičnog domaćinstva kupuje stan;

3) kupac stana koji je stekao prvi stan bez obaveze prodavca da za promet tog stana plati porez na prenos apsolutnih prava po osnovu kupovine prvog stana u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu;

4) član porodičnog domaćinstva kupca stana koji je stekao prvi stan bez obaveze prodavca da za promet tog stana plati porez na prenos apsolutnih prava po osnovu kupovine prvog stana u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu, a za koga je ostvareno to poresko oslobođenje.

Nadležni poreski organ, po sprovedenom postupku kontrole ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na refundaciju PDV koji moraju da budu ispunjeni na dan overe ugovora o kupoprodaji stana, osim uslova iz stava 2. tačka 2), odnosno stava 3. ovog člana koji mora da bude ispunjen na dan podnošenja zahteva za refundaciju PDV, donosi rešenje o refundaciji PDV kupcu prvog stana.

Nadležni poreski organ vodi evidenciju o kupcima prvog stana i članovima porodičnih domaćinstava kupaca prvog stana za koje su kupci prvog stana ostvarili refundaciju PDV, kao i o iznosu ostvarene refundacije PDV.

SAMOSTALNA ODREDBA PREDLOGA ZAKONA

ČLAN 9.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU 1. JANUARA 2023. GODINE.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Ovlašćeni predlagač: Vlada Republike Srbije

Obrađivač: Ministarstvo finansija

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost
Draft Law on Amendments to Law on Value Added Tax

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu saržinu propisa,

- Naslov IV - Slobodan protok robe, Poglavlje III – Opšte odredbe, član 37. Sporazuma;
- Naslov VIII – Politike saradnje, član 100. Sporazuma;

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

U skladu sa rokovima iz člana 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Ispunjava u potpunosti

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Poglavlje 3.16 - Oporezivanje

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Naslov VII - Zajednička pravila o konkurenciji, oporezivanju i usklađivanju zakona, Poglavlje 2. – Poreski propisi, čl. 110. i 111. – potpuno usklađeno.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

- Uredba Saveta 282/2011 od 15. marta 2011. godine o utvrđivanju mera kojim se sprovodi Direktiva Saveta 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost

COUNCIL IMPLEMENTING REGULATION (EU) No 282/2011 of 15 March 2011 laying down implementing measures for Directive 2006/112/EC on the common system of value added tax,

- Direktiva Saveta 2006/112/EZ od 28. novembra 2006. godine o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost

COUNCIL DIRECTIVE 2006/112/EC of 28 November 2006 on the common system of value added tax,

- Direktiva Saveta 2009/132/EZ od 19. oktobra 2009. godine o utvrđivanju oblasti primene člana 143. (b) i (c) Direktive 2006/112/EZ u pogledu oslobađanja određenih konačnih uvoza dobara od poreza na dodatu vrednost

COUNCIL DIRECTIVE 2009/132/EC of 19 October 2009 determining the scope of Article 143(b) and (c) of Directive 2006/112/EC as regards exemption from value added tax on the final importation of certain goods,

- Trinaesta direktiva Saveta 86/560/EEZ od 17. novembra 1986. godine o harmonizaciji pravnih propisa država članica o porezima na promet - postupci za povraćaj PDV poreskim obveznicima koji nisu rezidenti na teritoriji Zajednice

THIRTEENTH COUNCIL DIRECTIVE of 17 November 1986 on the harmonization of the laws of the Member States relating to turnover taxes - Arrangements for the refund of value added tax to taxable persons not established in Community territory (86/560/EEC),

- Direktiva Saveta 2007/74/EZ od 20. decembra 2007. godine o oslobađanju od PDV i akciza na uvoz robe od strane putnika iz trećih zemalja

COUNCIL DIRECTIVE 2007/74/EC of 20 December 2007 on the exemption from value added tax and excise duty of goods imported by persons travelling from third countries,

- Direktiva Saveta 2006/79/EZ od 5. oktobra 2006. godine o poreskim oslobođenjima pri uvozu robe u malim pošiljkama nekomercijalnog karaktera poreklom iz trećih zemalja

COUNCIL DIRECTIVE 2006/79/EC of 5 October 2006 on the exemption from taxes of imports of small consignments of goods of a non-commercial character from third countries,

- Direktiva Saveta 2008/9/EZ od 12. februara 2008. godine o detaljnim pravilima za povraćaj PDV, predviđenih Direktivom 2006/112/EZ, poreskim obveznicima koji nisu poslovno nastanjeni u državi članici povraćaja već u drugoj državi članici

COUNCIL DIRECTIVE 2008/9/EC of 12 February 2008 laying down detailed rules for the refund of value added tax, provided for in Directive 2006/112/EC, to taxable persons not established in the Member State of refund but established in another Member State,

- Direktiva Saveta 2009/55/EZ od 25. maja 2009. godine o poreskim oslobođenjima koja se primenjuju na konačni unos ličnog vlasništva pojedinaca iz države članice

COUNCIL DIRECTIVE 2009/55/EC of 25 May 2009 on tax exemptions applicable to the permanent introduction from a Member State of the personal property of individuals,

- Direktiva Saveta 83/182/EZ od 28. marta 1983. godine o oslobađanju od poreza u okviru Zajednice za određena prevozna sredstva koja se privremeno uvoze iz jedne države članice u drugu

COUNCIL DIRECTIVE of 28 March 1983 on tax exemptions within the Community for certain means of transport temporarily imported into one Member State from another (83/182/EEC).

Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost vrši se usklađivanje sa propisima Evropske unije.

Zakon o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS”, br. 84/04, 86/04-ispis, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-dr. zakon, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19 i 153/20) je delimično usklađen sa propisima Evropske unije.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

Potpuna usklađenost Zakona o porezu na dodatu vrednost treba da se postigne u narednom periodu, u predviđenim rokovima.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Prema rokovima utvrđenim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Određene odredbe Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost predmet su usaglašavanja sa standardima Evropske unije.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Navedeni izvori prava Evropske unije su u postupku prevođenja na srpski jezik.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U izradi Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost nije ostvarena saradnja sa Evropskom unijom i nisu učestvovali konsultanti.

U Beogradu, 10. novembra 2022. godine

1. Naziv propisa Evropske unije				2. „CELEX” oznaka EU propisa		
Direktiva Saveta 2006/112/EZ od 28. novembra 2006. godine o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrednost (<i>Službeni glasnik L 347, 11.12.2006</i>) Council Directive 2006/112/EC of 28 November 2006 on the common system of value added tax (<i>Official Journal L 347/26, 11.12.2006</i>)				32006L0112		
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa:				4. Datum izrade tabele		
Ovlašćeni predlagač: Vlada Obrađivač: Ministarstvo finansija				10.11.2022. godine		
5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije				6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA:		
Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost Draft Law on Amendments and Supplements to Law on Value Added Tax				2022-100		
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa Republike Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost (Potpuno usklađeno – PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo - NP)	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti propisa sa propisima EU

<p>Član 204.</p>	<p>1. Ako je lice koje ima obavezu plaćanja PDV saglasno članovima 193. do 197. i članovima 199. i 200. poreski obveznik koji nema sedište u državi članici u kojoj postoji obaveza plaćanja PDV, države članice mogu da mu dopuste da kao lice koje ima obavezu plaćanja PDV imenuje poreskog punomoćnika.</p> <p>Pri tome, kada oporezivu transakciju obavlja poreski obveznik koji nema sedište u državi članici u kojoj postoji obaveza plaćanja PDV, a u državi članici u kojoj taj poreski obveznik ima sedište ne postoji pravni instrument koji se odnosi na međusobnu pomoć čije je područje primene slično području primene propisanom u Direktivi 76/308/EEZ (1) i Uredbi (EZ) br. 1798/2003 (2), države članice mogu doneti mere kojima određuju da je lice koje ima obavezu plaćanja PDV poreski punomoćnik, kojeg je imenovao poreski obveznik koji nema sedište.</p> <p>Međutim, države članice ne</p>	<p>Član 1.</p>	<p>U Zakonu o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS”, br. 84/04, 86/04-isppravka, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14-dr. zakon, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18, 72/19 i 153/20), u članu 10a stav 2. posle reči: „iz člana 9. stav 1. ovog zakona” dodaju se zapeta i reči: „promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja u skladu sa carinskim propisima”.</p>	<p>PU</p>		
------------------	---	----------------	--	-----------	--	--

	<p>smeju iskoristiti mogućnost iz drugog podstava za poreske obveznike koji su se u smislu člana 358.a tačka 1. odlučili za posebnu odredbu za usluge koje pružaju poreski obveznici koji nemaju poslovno sedište u Zajednici.</p> <p>2. Za mogućnost iz prvog podstava stava 1. važe uslovi i postupci koje određuje svaka država članica.</p>					
Član 66. stav 1. tačka (a)	<p>Odstupajući od odredaba čl. 63, 64. i 65, države članice mogu da odrede da obaveza obračuna PDV nastaje, vezano za određene transakcije ili određene kategorije poreskih obveznika, ne kasnije od vremena izdavanja računa.</p>	Član 2.	<p>U članu 14. dodaje se stav 5, koji glasi:</p> <p>„Izuzetno od stava 1. tačka 4) ovog člana, kod prometa električne energije na koji se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, promet električne energije nastaje danom izdavanja računa.”.</p>	PU		
Član 66. stav 1. tačka (a)	<p>Odstupajući od odredaba čl. 63, 64. i 65, države članice mogu da odrede da obaveza obračuna PDV nastaje, vezano za određene transakcije ili određene kategorije poreskih obveznika, ne kasnije od</p>	Član 3. stav 1.	<p>U članu 15. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:</p> <p>„Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, usluga preuzimanja električne energije u energetske sistem</p>	PU		

	vremena izdavanja računa.		na koju se primenjuju pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnih sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, smatra se pruženom danom izdavanja računa.”.			
		Član 3. stav 2.	Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.			
		Član 3. stav 3.	U dosadašnjem stavu 4, koji postaje stav 5, reči: „stava 3.” zamenjuju se rečima: „stava 4.”.			
Član 72.	<p>Za potrebe ove direktive „tržišna vrednost” znači pun iznos koji bi, kako bi dobio predmetna dobra ili usluge na vreme, kupac u istoj prodajnoj fazi u kojoj se odvija isporuka dobara ili usluga morao platiti, pod uslovima lojalne konkurencije, nezavisnom dobavljaču na teritoriji države članice u kojoj isporuka podleže plaćanju poreza.</p> <p>U slučaju kada se ne može utvrditi slična isporuka dobara ili usluga „tržišna vrednost” znači sledeće:</p> <p>(1) U pogledu dobara, iznos koji nije manji od</p>	Član 4. stav 1.	<p>U članu 17. posle stava 6. dodaju se novi stav 7. i stav 8, koji glase:</p> <p>„Tržišnom vrednošću iz st. 5. i 6. ovog člana, a u smislu ovog zakona, smatra se ukupni iznos koji bi kupac dobara, odnosno primalac usluga platio u trenutku prometa dobara, odnosno usluga nezavisnom dobavljaču za promet u Republici.</p> <p>Ako se za konkretna dobra, odnosno usluge ne može utvrditi tržišna vrednost, tržišna vrednost utvrđuje se za slična dobra ili usluge, a ako se tržišna vrednost ne može utvrditi ni za slična dobra,</p>	PU		

	<p>kupovne cene dobara ili sličnih dobara ili, u odsustvu kupovne cene, cene troška, koja se utvrđuje u vreme isporuke;</p> <p>(2) U pogledu usluga, iznos koji nije manji od punog troška pružanja usluge za poreskog obveznika.</p>		<p>odnosno usluge, tržišnom vrednošću smatra se:</p> <p>1) za promet dobara, iznos koji nije niži od nabavne cene tih ili sličnih dobara, a ako je ta cena nepoznata, ukupan iznos utvrđenih troškova u trenutku isporuke;</p> <p>2) za promet usluga, iznos koji nije niži od ukupnog iznosa utvrđenih troškova pružanja usluge koje snosi poreski obveznik.”.</p>			
		Član 4. stav 2.	Dosadašnji stav 7. postaje stav 9.			
Član 73.a	<p>Ne dovodeći u pitanje član 73, poreska osnovica za promet dobara ili usluga izvršen za višenamenski vrednosni vaučer jednak je naknadi plaćenju za vrednosni vaučer ili, ako nema informacija o toj naknadi, novčanoj vrednosti navedenoj na samom višenamenskom vrednosnom vaučeru ili u povezanoj dokumentaciji, umanjen za iznos PDV koji se odnosi na isporučena dobra ili usluge.</p>	Član 5.	<p>Posle člana 17. dodaju se čl. 17a i 17b, koji glase:</p> <p>„Član 17a Osnovica za promet dobara, odnosno usluga u zamenu za višenamenski vrednosni vaučer je naknada plaćena za višenamenski vrednosni vaučer, a ako nema informacija o toj naknadi, osnovica je novčana vrednost navedena na samom višenamenskom vrednosnom vaučeru ili u povezanoj dokumentaciji, bez PDV koji se odnosi na isporučena dobra, odnosno pružene usluge.</p>	PU		

<p>Član 80. stav 1. tačka (a)</p>	<p>Radi sprečavanja utaje ili izbegavanja poreza, države članice mogu u svim sledećim slučajevima preduzeti mere kako bi obezbedile da u pogledu prometa dobara ili usluga koje uključuju porodične ili ostale bliske lične veze, upravljačke, vlasničke, članske, finansijske ili pravne veze kako ih definišu države članice, poreska osnovica bude tržišna vrednost kada je naknada niža od tržišne vrednosti i primalac nema puno pravo na odbitak u skladu sa čl. 167 – 171. i čl. 173 – 177.</p>		<p>Član 17b</p> <p>Kod prometa dobara, odnosno usluga između lica koja se smatraju povezanim licima u smislu ovog zakona, uz naknadu koja je niža od tržišne vrednosti, kod kojeg sticalac nema pravo na odbitak prethodnog poreza u potpunosti, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara, odnosno usluga, bez PDV.</p> <p>Povezanim licima u smislu ovog zakona smatraju se povezana lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, lica kod kojih postoje porodične ili druge lične veze, upravljačke, vlasničke, članske, finansijske ili pravne veze, uključujući odnos između poslodavca i zaposlenog, odnosno članova porodičnog domaćinstva zaposlenog određenog shodno članu 56a stav 6. ovog zakona.</p> <p>Član 17v</p> <p>Osnovica za promet električne energije koji vrši obveznik PDV-snabdevač kupcu-proizvođaču električne energije iz obnovljivih izvora</p>	<p>PU</p>		
---	--	--	---	-----------	--	--

			energije je iznos naknade za utrošenu električnu energiju utvrđen u skladu sa zakonom kojim se uređuje korišćenje obnovljivih izvora energije, bez PDV. ”.			
Član 167.	Pravo na odbitak nastaje u trenutku kada nastaje obaveza obračuna poreza koji se može odbiti.	Član 6. stav 1.	<p>U članu 28. posle stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6, koji glase:</p> <p>„Računom iz stava 2. tačka 1) ovog člana smatra se elektronska faktura koja je prihvaćena, odnosno za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronsko fakturisanje.</p> <p>Ako je elektronska faktura iz stava 5. ovog člana prihvaćena najkasnije do isteka roka za predaju poreske prijave za poreski period u kojem je nastala poreska obaveza u skladu sa ovim zakonom, obveznik može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza najranije za poreski period u kojem je poreska obaveza nastala, nezavisno od toga da li je elektronska faktura izdata na dan nastanka poreske obaveze ili posle tog dana.”.</p>	PU		

		Član 6. stav 2.	Dosadašnji st. 5. i 6. postaju st. 7. i 8.			
Član 213. stav 1.	Svaki poreski obveznik dužan je da prijavi početak, promenu ili prestanak svoje delatnosti kao poreskog obveznika. Države članice dopuštaju i mogu da zahtevaju da se prijava podnese elektronskim putem u skladu sa propisanim uslovima.	Član 7. stav 1.	U članu 51a stav 1. reč: „pismeno” zamenjuje se rečima: „u elektronskom obliku”, a reč: „nadležni” briše se.	PU		
Član 273.	Države članice mogu propisati i druge obaveze koje smatraju potrebnim da bi osigurale pravilnu naplatu PDV, kao i da bi sprečile utaju, uz poštovanje jednakog postupanja s domaćim transakcijama i transakcijama koje obavljaju poreski obveznici između država članica, pod uslovom da te obaveze u trgovini između država članica ne uzrokuju formalnosti povezane sa prelaskom preko granice. Mogućnost predviđena ovim stavom ne može se upotrebljavati za određivanje dodatnih obaveza izdavanja računa, koje su veće od onih propisanih u poglavlju 3.		U stavu 2. reči: „nadležnom poreskom organu” zamenjuju se rečima: „poreskom organu u elektronskom obliku”.	PU		

		Član 8. stav 1.	U članu 56a stav 2. tačka 1) posle reči: „u svojini,” dodaju se reči: „zajedničkoj svojini.”.			
		Član 8. stav 2.	U stavu 4. posle reči: „u svojini,” dodaju se reči: „zajedničkoj svojini.”.			
		Član 9.	Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2023. godine.			